

Plenarhandling

A9-0167/2024

9.4.2024

BETÄNKANDE

om begäran om upphävande av Nils Ušakovs immunitet
(2023/2091(IMM))

Utskottet för rättsliga frågor

Föredragande: Gilles Lebreton

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS BESLUT	3
BILAGA: ENHETER ELLER PERSONER SOM FÖREDRAGANDEN HAR MOTTAGIT SYNPUNKTER FRÅN	6
INFORMATION OM ANTAGANDET I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	7

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS BESLUT

om begäran om upphävande av Nils Ušakovs immunitet (2023/2091(IMM))

Europaparlamentet fattar detta beslut

- med beaktande av begäran om upphävande av Nils Ušakovs immunitet från åklagaren vid avdelningen för samordning av korruptionsbekämpning vid den allmänna åklagarmyndighetens straffrättsliga avdelning i Riga, daterad den 24 maj 2023 och översänd samma dag av Republiken Lettlands riksåklagare, med anledning av ett straffrättsligt förfarande som ska inledas i Republiken Lettland, samt tillkännagiven i kammaren den 14 juni 2023,
- efter att ha hört Nils Ušakovs i enlighet med artikel 9.6 i arbetsordningen,
- med beaktande av artiklarna 8 och 9 i protokoll nr 7 om Europeiska unionens immunitet och privilegier och artikel 6.2 i akten av den 20 september 1976 om allmänna direkta val av ledamöter av Europaparlamentet,
- med beaktande av artiklarna 29 och 30 i den lettiska författningen,
- med beaktande av Europeiska unionens domstols domar av den 21 oktober 2008, 19 mars 2010, 6 september 2011, 17 januari 2013 och 19 december 2019¹,
- med beaktande av artiklarna 5.2, 6.1 och 9 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för rättsliga frågor (A9-0167/2024), och av följande skäl:
 - A. Åklagaren vid avdelningen för samordning av korruptionsbekämpning vid den allmänna åklagarmyndighetens straffrättsliga avdelning i Riga har begärt att immuniteten för Nils Ušakovs, en ledamot av Europaparlamentet invald för Lettland, ska upphävas, i syfte att inleda ett straffrättsligt förfarande mot honom för ett brott som består i tagande av muta före begåendet av en otillåten handling i tredje mans intresse genom utnyttjande av officiell befattning, en överträdelse som innebär att annans egendom förvärvas genom missbruk av förtroende och bedrägeri, i stor skala och i organiserad grupp. Slutligen påstås han, i egenskap av offentlig tjänsteman i ansvarsställning, genom missbruk av sin officiella ställning ha begått handlingar som är avsiktligt ägnade att få allvarliga följder, en överträdelse i den mening som avses i artikel 177.3, artikel 318.3, artikel 15.4 och artikel 320.4 i den lettiska strafflagen.
 - B. Under perioden från den 22 juli 2017 till den 17 september 2017 påstås Nils Ušakovs, i egenskap av ordförande för stadsfullmäktige i Riga och därmed innehavare av en

¹ Domstolens dom av den 21 oktober 2008, Marra/De Gregorio och Clemente, C-200/07 och C-201/07, ECLI:EU:C:2008:579, tribunalens dom av den 19 mars 2010, Gollnisch/parlamentet, T-42/06, ECLI:EU:T:2010:102, domstolens dom av den 6 september 2011, Patriciello, C-163/10, ECLI:EU:C:2011:543, tribunalens dom av den 17 januari 2013, Gollnisch/parlamentet, T-346/11 och T-347/11, ECLI:EU:T:2013:23, domstolens dom av den 19 december 2019, Jungqueras Vies, C-502/19, ECLI:EU:C:2019:1115.

offentlig myndighetsbefattning i ansvarsställning – och även företrädare för Riga stad som delägare i Rigas kollektivtrafikbolag – bland annat ha krävt en muta från den indirekte ägaren till ett minibustransportföretag motsvarande 50 % av de pengasummor som företaget erhöll från Riga stad för passagerare som skulle ha haft rätt till reducerade biljettpriser.

- C. Nils Ušakovs valdes in i Europaparlamentet efter valet i maj 2019.
- D. Den påstådda överträdelsen rör inte yttranden som Nils Ušakovs gjort eller röster som han avlagt under utövandet av sitt ämbete i enlighet med artikel 8 i protokoll nr 7 om Europeiska unionens immunitet och privilegier.
- E. I artikel 9 i protokoll nr 7 om Europeiska unionens immunitet och privilegier anges att Europaparlamentets ledamöter på sin egen medlemsstats territorium ska åtnjuta den immunitet som beviljas ledamöterna i den medlemsstatens parlament.
- F. I artikel 29 och 30 i den lettiska författningen anges följande:
- ”Artikel 29
- Ledamöterna av Saeima får inte gripas och deras lokaler får inte genomsökas, och deras personliga frihet får inte begränsas på något sätt utan Saeimas samtycke. [...]
- Artikel 30
- Utan Saeimas samtycke får något straffrättsligt förfarande inte inledas och administrativa böter inte utkrävas mot dess ledamöter.”
- G. Å ena sidan kan parlamentet inte likställas med en domstol, och å andra sidan kan parlamentsledamöten, inom ramen för ett förfarande för att upphäva immunitet, inte betraktas som ”anklagad”².
- H. Syftet med den parlamentariska immuniteten är att skydda parlamentet och dess ledamöter från rättsliga förfaranden som rör verksamhet som bedrivs inom ramen för utövandet av det parlamentariska ämbetet och som inte kan skiljas från detta.
- I. Nils Ušakovs skulle inte ha kunnat begå detta brott, nämligen tagande av en muta, då den indirekte ägaren till minibustransportföretaget inte skulle ha gått med på att betala en så stor summa.
- J. I utredningen har det inte med säkerhet kunnat fastslås exakt var och vid vilken tidpunkt de påstådda brotten skulle ha ägt rum.
- K. De gärningar som läggs Nils Ušakovs till last skulle ha begåtts 2017, och den lettiske riksåklagaren översände begäran om upphävande av immuniteten först den 23 maj 2023. Det ges ingen övertygande motivering för denna senfärdighet med att vidta åtgärder.
- L. På grundval av de upplysningar och förklaringar som lämnats i detta ärende, däribland svaren från Republiken Lettlands biträdande allmänna åklagare under samtalet med

² Tribunalens dom av den 30 april 2019, Briois/parlamentet, T-214/18, ECLI:EU:T:2019:266.

honom, råder det osäkerhet kring vilka uppgifter som begäran om upphävande av immuniteten grundar sig på, och förfarandet är behäftat med allvarliga tvivel, bland annat när det gäller motivationen bakom begäran om upphävande av immuniteten.

- M. Det framgår av domstolens rättspraxis att parlamentet har ”ett stort utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller vilken linje det avser att följa i ett beslut till följd av en begäran om att upphäva [...] immuniteten, på grund av den politiska karaktären hos det beslut det ska fatta”³.
- N. Samstämmigheten i dessa konkreta uppgifter ger upphov till allvarliga misstankar om en eventuell avsikt att skada Nils Ušakovs politiska verksamhet, och därmed bland annat hans verksamhet som ledamot av Europaparlamentet.
- O. Detta framstår därmed som ett fall där det kan antas att *fumus persecutionis* föreligger, det vill säga att det finns ”konkreta uppgifter”⁴ som visar att de ifrågavarande rättsliga åtgärderna har vidtagits i avsikt att skada hans politiska verksamhet, och i synnerhet hans verksamhet som ledamot av Europaparlamentet.
1. Europaparlamentet beslutar att inte upphäva Nils Ušakovs immunitet.
 2. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att omedelbart översända detta beslut och det ansvariga utskottets betänkande till den behöriga myndigheten i Republiken Lettland och till Nils Ušakovs.

³ Domstolens dom av den 17 januari 2013, Gollnisch, T346/11 och T347/11, ECLI:EU:T:2013:23, punkt 59 och där angiven rättspraxis.

⁴ Domstolens dom av den 17 september 2020, Troszczyński, C-12/19, ECLI:EU:C:2020:725, punkt 26.

BILAGA: ENHETER ELLER PERSONER SOM FÖREDRAGANDEN HAR MOTTAGIT SYNPUNKTER FRÅN

Föredraganden förklarar på eget ansvar att han inte har mottagit några synpunkter från någon enhet eller person som ska tas upp i denna bilaga i enlighet med artikel 8 i bilaga I till arbetsordningen.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET ANSVARIGA UTSKOTTET

Antagande	8.4.2024
Slutomröstning: resultat	+: 14 -: 1 0: 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Gunnar Beck, Ibán García Del Blanco, Virginie Joron, Sergey Lagodinsky, Gilles Lebreton, Maria-Manuel Leitão-Marques, Karen Melchior, Sabrina Pignedoli, Adrián Vázquez Lázara, Axel Voss, Marion Walsmann, Javier Zarzalejos
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Guy Lavocat, Antonius Manders, Nacho Sánchez Amor